

2015/2254(INL)

5.4.2016

PROJEKT SPRAWOZDANIA

obejmującego zalecenia dla Komisji dotyczące ustanowienia unijnego mechanizmu na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych (2015/2254(INL))

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

Sprawozdawczyni: Sophia in 't Veld

(Inicjatywa – art. 46 Regulaminu)

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
Załącznik – Szczegółowe zalecenia dotyczące projektu porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie uzgodnień dotyczących monitorowania i procedur następczych w odniesieniu do sytuacji w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych w państwach członkowskich i instytucjach UE	10
UZASADNIENIE	19

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

zawierającej zalecenia dla Komisji dotyczące ustanowienia unijnego mechanizmu na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych (2015/2254(INL))

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 225 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając preambułę Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jej motywy drugi oraz motywy od czwartego do siódmego,
- uwzględniając w szczególności art. 2, art. 3 ust. 1, art. 3 ust. 3 akapit drugi oraz art. 6 i 7 TUE, a także artykuły TFUE dotyczące poszanowania demokracji, praworządności i praw podstawowych w Unii, ich propagowania i ochrony, w tym art. 70, 258, 259, 260, 263 i 265 TFUE,
- uwzględniając art. 4 ust. 3 TUE, art. 295 TFUE i Protokół nr 1 w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej z dnia 7 grudnia 2000 r. („Kartę”), ogłoszoną w dniu 12 grudnia 2007 r. w Strasburgu, która weszła w życie wraz z Traktatem z Lizbony w grudniu 2009 r.,
- uwzględniając kryteria kopenhaskie, w szczególności rozdziały 23 i 24,
- uwzględniając Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC), orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, konwencje, zalecenia, rezolucje i sprawozdania Zgromadzenia Parlamentarnego, Komitetu Ministrów, Komisarza Praw Człowieka oraz Komisji Weneckiej Rady Europy,
- uwzględniając listę kontrolną dotyczącą praworządności przyjętą przez Komisję Wenecką na jej 106. sesji plenarnej 18 marca 2016 r., CDL-AD(2016)007,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1948 r.,
- uwzględniając traktaty ONZ dotyczące ochrony praw człowieka i podstawowych wolności oraz orzecznictwo organów traktatowych ONZ,
- uwzględniając publikacje Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA), w tym europejski system informacji w zakresie praw podstawowych (European Fundamental Rights Information System – EFRIS) proponowany w dokumencie FRA zatytułowanym „Prawa podstawowe a przyszłość wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych w Unii Europejskiej” z 31 grudnia 2013 r.¹,
- uwzględniając pismo ministrów spraw zagranicznych Niemiec, Danii, Finlandii i

¹ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_submission_on_the_future_of_eu_justice.pdf

Niderlandów do przewodniczącego Komisji z 6 marca 2013 r.¹,

- uwzględniając notę włoskiej prezydencji w sprawie „Zapewnienia poszanowania zasady państwa prawnego w Unii Europejskiej” z 15 listopada 2014 r.²,
- uwzględniając konkluzje Rady Unii Europejskiej i państw członkowskich zebranych w Radzie z 16 grudnia 2014 r. w sprawie zapewnienia poszanowania zasady państwa prawnego,
- uwzględniając „Wytoczne w sprawie działań w zakresie metodyki, które należy podjąć, aby sprawdzić zgodność z prawami podstawowymi w przypadku organów przygotowawczych Rady” z 19 grudnia 2014 r., 5377/15³,
- uwzględniając istniejące i pozostające do dyspozycji Komisji: mechanizm monitorowania i narzędzia oceny okresowej, w tym mechanizm współpracy i weryfikacji, tablicę wyników wymiaru sprawiedliwości, sprawozdania o zwalczaniu korupcji i monitor mediów,
- uwzględniając komunikat Komisji Europejskiej z 11 marca 2014 r. pt. „Nowe ramy UE na rzecz umocnienia praworządności” (COM(2014)0158),
- uwzględniając porozumienie międzyinstytucjonalne w sprawie lepszego stanowienia prawa (COM(2015)0216),
- uwzględniając oświadczenie pierwszego wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa z 19 maja 2015 r. w sprawie sytuacji na Węgrzech, SPEECH/15/5010,
- uwzględniając oświadczenie pierwszego wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa i komisarza Günthera Oettingera z 19 stycznia 2016 r. w sprawie sytuacji w Polsce, SPEECH/16/114,
- uwzględniając fakt, że Komisja rozpoczęła dialog z polskim rządem w ramach dotyczących praworządności, co ogłoszono 13 stycznia 2016 r.,
- uwzględniając swoje rezolucje: z 7 lipca 2013 r. w sprawie sytuacji praw podstawowych: standardy i praktyki na Węgrzech, w szczególności pkt 79⁴, z 27 lutego 2014 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw podstawowych w Unii Europejskiej (2012)⁵, z 8 września 2015 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw podstawowych w Unii Europejskiej (2013–2014)⁶ i z 10 czerwca 2015 r. w sprawie sytuacji na Węgrzech, w

¹ <http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/brieven/2013/03/13/brief-aan-europese-commissie-over-opzetten-rechtsstateljkheidsmechanisme/brief-aan-europese-commissie-over-opzetten-rechtsstateljkheidsmechanisme.pdf>

² <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%2015206%202014%20INIT>

³ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5377-2015-INIT/en/pdf>

⁴ Teksty przyjęte, P8_TA(2013)0315.

⁵ Teksty przyjęte, P8_TA(2014)0173.

⁶ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0286.

szczególności pkt 12¹,

- uwzględniając ocenę europejskiej wartości dodanej środków unijnych dotyczących demokracji, praworządności i praw podstawowych przeprowadzoną przez Dział ds. Europejskiej Wartości Dodanej Parlamentu Europejskiego,
 - uwzględniając art. 46 i 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz opinię Komisji Spraw Konstytucyjnych (A6-0000/2016),
- A. mając na uwadze, że Unia Europejska jest wspólnotą wartości opartą na demokracji, praworządności i prawach podstawowych zapisanych w jej podstawowych zasadach i celach wskazanych w pierwszych artykułach Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i w kryteriach członkostwa w Unii;
- B. mając na uwadze, że zgodnie z art. 2, art. 3 ust. 1 TUE i art. 7 TUE Unia korzysta z możliwości podjęcia działań w celu ochrony jej nadrzędnych wartości konstytucyjnych, których odzwierciedleniem są wspólne wartości dzielone z jej państwami członkowskimi;
- C. mając na uwadze, że wszystkie państwa członkowskie, instytucje Unii Europejskiej oraz kraje kandydujące są zobowiązane do przestrzegania tych zasad i wartości, i mają obowiązek lojalnej współpracy;
- D. mając na uwadze, że poszanowanie praworządności w Unii jest warunkiem wstępnym wzajemnego uznawania i zaufania, odgrywa kluczową rolę w takich dziedzinach polityki jak rynek wewnętrzny, współpraca policyjna i wymiarów sprawiedliwości, w strefie Schengen oraz w polityce azylowej i migracyjnej, a w związku z tym erozja praworządności, demokratycznych rządów i praw podstawowych stanowią poważne zagrożenie dla stabilności, bezpieczeństwa i dobrobytu Unii;
- E. mając na uwadze, że definiowanie podstawowych wartości i zasad jest żywym i stałym procesem i choć te wartości i zasady mogą zmieniać się z czasem, muszą być chronione przed uwzględnianiem jedynie perspektywy krótkoterminowej i zmianami ad hoc uzależnionymi od politycznej większości;
- F. mając na uwadze, że szacunek dla różnorodności kulturowej i tradycji narodowych nie może uniemożliwiać stosowania jednolitego i wysokiego poziomu ochrony demokracji, praworządności i praw podstawowych;
- G. mając na uwadze, że wysoki stopień praworządności i skuteczne systemy wymiaru sprawiedliwości odgrywają kluczową rolę w tworzeniu środowiska sprzyjającego inwestycjom, przywracaniu zaufania, zwiększaniu przewidywalności regulacyjnej i zapewnianiu zrównoważonego wzrostu gospodarczego;
- H. mając na uwadze, że poprawa skuteczności systemów wymiaru sprawiedliwości w państwach członkowskich została uznana przez Komisję za jeden z kluczowych

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0227.

elementów reform strukturalnych w ramach europejskiego semestru – rocznego cyklu koordynacji polityk gospodarczych na szczeblu unijnym;

- I. mając na uwadze, że badanie Biura Analiz Parlamentu Europejskiego w sprawie kosztów braku działań na poziomie europejskim w dziedzinie przestępczości zorganizowanej i korupcji podkreśla, że integracja istniejących unijnych mechanizmów monitorowania z szerzej rozumianymi ramami monitorowania praworządności przyniosłaby oszczędności w wysokości 70 mld EUR rocznie;
- J. mając na uwadze, że niepowodzenie kraju kandydującego do UE w spełnieniu wymaganych norm powoduje opóźnienie przystąpienia do Unii, podczas gdy niewywiązywanie się przez państwo członkowskie lub instytucję Unii ze spełniania tych samych norm wiąże się z niewielkimi konsekwencjami praktycznymi;
- K. mając na uwadze, że wynikające z kryteriów kopenhaskich zobowiązania spoczywające na krajach kandydujących mają nadal zastosowanie do państw, po ich przystąpieniu do Unii, na mocy art. 2 TUE i zasady lojalnej współpracy, oraz że w związku z tym wszystkie państwa członkowskie powinny podlegać regularnej ocenie stałego przestrzegania wspólnych wartości Unii;
- L. mając na uwadze, że istnieje niewiele instrumentów pozwalających korygować prawodawcze i wykonawcze decyzje polityczne podejmowane przez instytucje Unii;
- M. mając na uwadze, że Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał niedawno różne orzeczenia unieważniające niektóre przepisy Unii, decyzje Komisji lub praktyki ustawodawcze, ponieważ stanowiły one naruszenie Karty praw podstawowych lub zasad traktatu dotyczących przejrzystości i dostępu do dokumentów, ale w niektórych przypadkach instytucje Unii nie wypełniły w całości litery i ducha orzeczeń;
- N. mając na uwadze, że przystąpienie Unii do europejskiej Konwencji o ochronie praw podstawowych i podstawowych wolności stanowi zobowiązanie traktatowe, na mocy art. 6 ust. 2 TUE,
- O. mając na uwadze fakt, że zapotrzebowanie na bardziej skuteczne i wiążące mechanizmy mające zapewnić pełne stosowanie zasad i wartości traktatowych zostało uznane zarówno przez Komisję, jak i Radę, i zrealizowane w praktyce poprzez utworzenie komisyjnych ram dotyczących praworządności oraz rozpoczęcie dialogu Rady poświęconego praworządności;
- P. mając na uwadze, że Unia dysponuje wieloma instrumentami i procesami służącymi zapewnianiu pełnego i prawidłowego stosowania podstawowych zasad i wartości traktatowych, ale, jak się wydaje, w praktyce mają one ograniczony zakres zastosowania, są nieodpowiednie i nieskuteczne lub prawdopodobnie nie zostaną wykorzystane; a jednocześnie ich niejednolite stosowanie postrzegane jest przez wielu jako motywowane politycznie, arbitralne i niesprawiedliwe wobec niektórych krajów;
- Q. mając na uwadze, że liczba wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w których Trybunał powołuje się na Kartę, wzrosła z 43 w 2011 r. do 210 w 2014 r.;
- R. mając na uwadze, że spójność między instytucjami i państwami członkowskimi w

- przestrzeganiu zasad demokracji, praworządności i praw podstawowych zapewni wyraźne korzyści, takie jak zmniejszenie liczby kosztownych postępowań sądowych, większa przejrzystość dla obywateli Unii i w odniesieniu do ich praw oraz większa pewność dla państw członkowskich w zakresie wdrażania;
- S. mając na uwadze, że niektóre rządy państw członkowskich nie zgadzają się, że poszanowanie wartości i zasad Unii stanowi zobowiązanie traktatowe lub że Unia ma uprawnienia do zapewniania ich poszanowania;
- T. mając na uwadze, że w sytuacjach, gdy państwo członkowskie nie gwarantuje już poszanowania demokracji, praworządności i praw podstawowych, Unia i jej państwa członkowskie mają obowiązek ochrony praw mieszkańców tego państwa członkowskiego;
- U. mając na uwadze, że niedawne wydarzenia pokazały, iż należy pilnie dokonać przeglądu i połączenia istniejących mechanizmów oraz stworzyć skuteczny mechanizm służący zapewnieniu poszanowania zasad i wartości traktatowych w całej Unii;
- V. mając na uwadze, że nowy mechanizm powinien opierać się na następujących zasadach: powinien mieć podstawy naukowe, być obiektywny, niedyskryminacyjny i zapewniać ocenę na równych zasadach, powinien mieć zastosowanie zarówno do państw członkowskich, jak i do instytucji Unii, oraz powinien – w przypadku obu swoich elementów: prewencyjnego i naprawczego – opierać się na podejściu stopniowym;
- W. mając na uwadze, że nowy mechanizm powinien dążyć do zapewniania jednolitych i spójnych ram, opierając się na istniejących instrumentach i mechanizmach i konsolidując je, a także uzupełniając pozostałe luki;
- X. mając na uwadze fakt, że ustanowienie Paktu UE na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych pozostaje bez wpływu na bezpośrednie stosowanie art. 7 ust. 1 i 2 TUE;
1. Zwraca się do Komisji o przedłożenie do końca 2016 r., na podstawie art. 295 TFUE, wniosku dotyczącego zawarcia Paktu UE na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych w formie porozumienia międzyinstytucjonalnego określającego uzgodnienia ułatwiające współpracę instytucji Unii i państw członkowskich w ramach art. 7 TUE, integrujące, dostosowujące i uzupełniające istniejące mechanizmy, zgodnie ze szczegółowymi zaleceniami przedstawionymi w załączniku;
 2. W szczególności zaleca, by mechanizmy Paktu UE na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych obejmowały elementy prewencyjny i naprawczy, i miały zastosowanie do wszystkich państw członkowskich, jak również do trzech głównych instytucji Unii;
 3. Wzywa Komisję do przedstawienia, najpóźniej do czerwca 2017 r., nowego projektu porozumienia w sprawie przystąpienia UE do EKPC, biorąc pod uwagę opinię 2/13 Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 18 grudnia 2014 r.;
 4. Wzywa Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich do wydania w ramach sprawozdania rocznego zaleceń dla poszczególnych instytucji Unii w dziedzinie

demokracji, praworządności i praw podstawowych;

5. Wzywa do utworzenia unijnego funduszu, na podstawie projektu pilotażowego, z myślą o pomocy prawnej dla osób i organizacji uczestniczących w postępowaniach w sprawach o naruszenia przez rządy krajowe i instytucje Unii zasad demokracji, praworządności i praw podstawowych;
6. Wzywa Komisję do przygotowania i realizacji kampanii informacyjnej, zapewniającej informacje o prawach obywateli do dochodzenia odszkodowania na drodze sądowej oraz o możliwościach prowadzenia postępowań sądowych w sprawach o naruszenia przez rządy krajowe i instytucje Unii zasad demokracji, praworządności i praw podstawowych;
7. Wzywa Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej do przedstawienia propozycji z myślą o przyspieszeniu procedur, tak aby poprawić dostęp do wymiaru sprawiedliwości osobom zakładającym sprawy o naruszenia zasad demokracji, praworządności i praw podstawowych;
8. Zaleca, by zespół ekspertów do spraw demokracji, praworządności i praw podstawowych, zgodnie z zaproponowanym porozumieniem międzyinstytucjonalnym, ocenił również dostęp do wymiaru sprawiedliwości na szczeblu europejskim, stosując te same kryteria do Trybunału Sprawiedliwości i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w tym takie aspekty jak niezależność i bezstronność sądów i sędziów, czas trwania i koszty postępowań, wykonywanie wyroków sądowych, zakres kontroli sądowej oraz środków z zakresu dochodzenia roszczeń dostępnych obywatelom, a także opcje dotyczące dochodzenia transgranicznych roszczeń zbiorowych;
9. Uważa ponadto, że wszelkie przyszłe zmiany traktatu powinny obejmować następujące elementy:
 - artykuł 2 TUE powinien być podstawą prawną postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego i środków prawnych, które mają zostać przyjęte w drodze zwykłej procedury ustawodawczej;
 - na mocy art. 2 TUE należy umożliwić sądom krajowym wnoszenie do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej skarg dotyczących legalności działań państw członkowskich;
 - należy umożliwić obywatelom wnoszenie skarg do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej;
 - należy znieść art. 51 Karty praw podstawowych oraz przekształcić Kartę w Kartę praw Unii;
 - należy dokonać przeglądu wymogu jednomyślności w dziedzinach związanych z poszanowaniem, ochroną i upowszechnianiem praw podstawowych, takich jak równość i niedyskryminacja;
10. Potwierdza, że zalecenia te są zgodne z prawami podstawowymi i zasadą pomocniczości;

11. Jest zdania, że wszelkie konsekwencje finansowe wniosków, o które się zwrócono, dla budżetu Unii powinny zostać zawarte w istniejących pozycjach budżetowych; podkreśla, że zarówno UE, jej państwom członkowskim, jak i obywatelom przyjęcie i wdrożenie tych wniosków umożliwiłoby znaczne oszczędności pod względem kosztów i czasu, a zatem przyniosłoby korzyści gospodarcze i społeczne;
12. Zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji, a także szczegółowych zaleceń przedstawionych w załączniku, Komisji i Radzie oraz parlamentom i rządów państw członkowskich.

Załącznik – Szczegółowe zalecenia dotyczące projektu porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie uzgodnień dotyczących monitorowania i procedur następczych w odniesieniu do sytuacji w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych w państwach członkowskich i instytucjach UE

PROJEKT POROZUMIENIA MIĘDZYINSTYTUCJONALNEGO

PAKT UNII EUROPEJSKIEJ NA RZECZ DEMOKRACJI, PRAWORZĄDNOŚCI I PRAW PODSTAWOWYCH

Parlament Europejski, Rada Unii Europejskiej i Komisja Europejska:

uwzględniając preambułę Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jej motywy drugi oraz motywy od czwartego do siódmego,

uwzględniając w szczególności art. 2, art. 3 ust. 1, art. 3 ust. 3 akapit drugi oraz art. 6 i 7 TUE, a także artykuły TFUE dotyczące poszanowania demokracji, praworządności i praw podstawowych w Unii, ich upowszechniania i ochrony, w tym art. 70, 258, 259, 260, 263 i 265 TFUE,

uwzględniając art. 4 ust. 3 TUE, art. 295 TFUE i Protokół nr 1 w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej,

uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej z dnia 7 grudnia 2000 r. („Kartę”), ogłoszoną 12 grudnia 2007 r. w Strasburgu, która weszła w życie wraz z Traktatem z Lizbony w grudniu 2009 r.,

uwzględniając kryteria kopenhaskie, w szczególności rozdziały 23 i 24,

uwzględniając Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC), orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, konwencje, zalecenia, rezolucje i sprawozdania Zgromadzenia Parlamentarnego, Komitetu Ministrów, Komisarza Praw Człowieka oraz Komisji Weneckiej Rady Europy,

uwzględniając listę kontrolną dotyczącą praworządności przyjętą przez Komisję Wenecką na jej 106. sesji plenarnej 18 marca 2016 r., CDL-AD(2016)007,

uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1948 r.,

uwzględniając traktaty ONZ dotyczące ochrony praw człowieka i podstawowych wolności oraz orzecznictwo organów traktatowych ONZ,

uwzględniając publikacje Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA), w tym europejski system informacji w zakresie praw podstawowych (European Fundamental Rights Information System – EFRIS) proponowany w dokumencie FRA zatytułowanym „Prawa podstawowe a przyszłość wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych w Unii Europejskiej” z 31 grudnia 2013 r.,

uwzględniając pismo ministrów spraw zagranicznych Niemiec, Danii, Finlandii i Niderlandów do przewodniczącego Komisji z 6 marca 2013 r.,

uwzględniając notę włoskiej prezydencji w sprawie „Zapewnienia poszanowania praworządności w Unii Europejskiej” z 15 listopada 2014 r.,

uwzględniając konkluzje Rady Unii Europejskiej i państw członkowskich zebranych w Radzie z 16 grudnia 2014 r. w sprawie zapewnienia poszanowania zasady państwa prawnego,

uwzględniając „Wytyczne w sprawie działań w zakresie metodyki, które należy podjąć, aby sprawdzić zgodność z prawami podstawowymi w przypadku organów przygotowawczych Rady” z 19 grudnia 2014 r., 5377/15,

uwzględniając istniejące i pozostające do dyspozycji Komisji: mechanizm monitorowania i narzędzia oceny okresowej, w tym mechanizm współpracy i weryfikacji, tablicę wyników wymiaru sprawiedliwości, sprawozdania o zwalczaniu korupcji i monitor mediów,

uwzględniając komunikat Komisji Europejskiej z 11 marca 2014 r. pt. „Nowe ramy UE na rzecz umocnienia praworządności” (COM(2014)0158),

uwzględniając porozumienie międzyinstytucjonalne w sprawie lepszego stanowienia prawa (COM(2015)216),

uwzględniając oświadczenie pierwszego wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa z 19 maja 2015 r. w sprawie sytuacji na Węgrzech, SPEECH/15/5010,

uwzględniając oświadczenie pierwszego wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa i komisarza Günthera Oettingera z 19 stycznia 2016 r. w sprawie sytuacji w Polsce, SPEECH/16/114,

uwzględniając fakt, że Komisja rozpoczęła dialog z polskim rządem w ramach dotyczących praworządności, co ogłoszono 13 stycznia 2016 r.,

uwzględniając rezolucję Parlamentu z 7 lipca 2013 r. w sprawie sytuacji praw podstawowych: standardy i praktyki na Węgrzech (2012/2130(INI)), w szczególności jej pkt 79,

uwzględniając rezolucję Parlamentu z 27 lutego 2014 r. w sprawie sytuacji praw podstawowych w Unii Europejskiej (2012) (2013/2078(INI)),

uwzględniając rezolucję Parlamentu z 8 września 2015 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw podstawowych w Unii Europejskiej (2013–2014) (2014/2254(INI)),

uwzględniając swoją rezolucję z 10 czerwca 2015 r. w sprawie sytuacji na Węgrzech (2015/2700 (RSP)), w szczególności jej pkt 12,

- (1) Mając na uwadze, że potrzebny jest mechanizm w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych, który byłoby obiektywny, oparty na podstawach naukowych i stosowany w sposób równy i sprawiedliwy do wszystkich państw członkowskich, oraz

- który obejmowałby zarówno element prewencyjny, jak i naprawczy;
- (2) Mając na uwadze, że nadrzędnym celem takiego mechanizmu powinno być zapobieganie naruszeniom i nieprzestrzeganiu zasad demokracji, praworządności i praw podstawowych, z jednoczesnym zapewnieniem narzędzi niezbędnych do umożliwienia praktycznego funkcjonowania zarówno elementu prewencyjnego, jak i naprawczego art. 7 TUE;
 - (3) Mając na uwadze, że należy unikać zbędnego tworzenia nowych struktur lub powielania działań, a preferowanym podejściem jest integrowanie i łączenie istniejących instrumentów;
 - (4) Mając na uwadze, że opracowanie definicji, norm i punktów odniesienia dotyczących demokracji, praworządności i praw podstawowych nie jest tylko jednorazową decyzją, lecz stałym i interaktywnym procesem opartym na szerokiej debacie publicznej i konsultacjach, regularnym przeglądzie i wymianie najlepszych praktyk;
 - (5) Mając na uwadze, że skuteczny może być wyłącznie mechanizm, który ma szerokie poparcie obywateli Unii i pozwala im przyjąć współodpowiedzialność za ten proces;
 - (6) Mając na uwadze, że państwa członkowskie ponoszą główną odpowiedzialność za przestrzeganie wspólnych norm, ale gdy tego nie czynią, to Unia ma obowiązek interweniować, aby chronić swoje nadrzędne wartości konstytucyjne i dopilnowywać, by wartości określone w art. 2 TUE były gwarantowane wszystkim obywatelom na całym terytorium Unii;
 - (7) Mając na uwadze, że istnieje wiele instrumentów odnoszących się do ryzyka poważnego naruszenia wartości Unii, lecz brakuje jasnych i obiektywnych punktów odniesienia;

UZGADNIAJĄ, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Przestrzeganie podstawowych wartości i zasad Unii, a mianowicie demokracji, praworządności i praw podstawowych, musi zostać zapewnione w całej Unii na mocy Paktu Unii na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych, który obejmuje zdefiniowanie, opracowanie, monitorowanie i egzekwowanie tych wartości i zasad oraz ma zastosowanie zarówno do państw członkowskich, jak i do instytucji Unii.

Artykuł 2

Głównymi elementami Paktu Unii na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych są: tabela wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych, semestr dotyczący tych kwestii, obejmujący roczną międzyparlamentarną debatę prowadzoną na podstawie tej tabeli oraz uzgodnienia dotyczące przeciwdziałania potencjalnemu ryzyku i naruszeniom oraz uruchomienia elementu prewencyjnego lub naprawczego art. 7 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), a także cykl polityki w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych w instytucjach Unii.

Artykuł 3

Semestr w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych zostanie rozszerzony, by połączyć komisyjne ramy dotyczące praworządności i dialog Rady

poświęcony praworządności w jeden instrument unijny.

SEKCJA I: Tabela wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych

Artykuł 4

Roczna tabela wyników dotycząca stanu demokracji, praworządności i praw podstawowych w państwach członkowskich jest opracowywana przez niezależny zespół ekspertów i przyjmowana przez Komisję.

Artykuł 5

Tabela wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych obejmuje, zastępuje i uzupełnia istniejące instrumenty, w szczególności tablicę wyników wymiaru sprawiedliwości, mechanizm współpracy i weryfikacji w odniesieniu do Bułgarii i Rumunii, monitor pluralizmu mediów, sprawozdanie o zwalczaniu korupcji i procedury oceny wzajemnej w oparciu o art. 70 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Artykuł 6

Tabelę wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych sporządza się przy wykorzystaniu różnych źródeł, takich jak:

- wkłady państw członkowskich;
- Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA), w szczególności jej europejski system informacji w zakresie praw podstawowych (European Fundamental Rights Information System – EFRIS);
- inne wyspecjalizowane agencje Unii, w szczególności Europejski Inspektor Ochrony Danych (EIOD), Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE), Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound) oraz Eurostat;
- eksperci, pracownicy akademicy, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia zawodowe i branżowe, takie jak stowarzyszenia sędziów, prawników i dziennikarzy;
- istniejące wskaźniki i punkty odniesienia opracowane przez organizacje międzynarodowe i pozarządowe;
- Rada Europy, w szczególności Komisja Wenecka i Europejska Komisja na rzecz Efektywności Wymiaru Sprawiedliwości (CEPEJ);
- organizacje międzynarodowe spoza UE, takie jak ONZ i OECD;
- orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Artykuł 7

Tabela wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych zawiera część ogólną oraz sprawozdania dotyczące poszczególnych krajów, w tym zalecenia.

Artykuł 8

Tabela wyników powinna opierać się na zestawie wskaźników w trzech kategoriach, przedstawionych w jednolitym formacie, i obejmować sprawozdania dotyczące poszczególnych krajów.

8.1. Wskaźniki w zakresie demokracji:

- rozdział władz
- bezstronny charakter państwa
- odwracalność decyzji politycznych po wyborach
- istnienie instytucjonalnych mechanizmów kontroli i zachowania równowagi, dzięki którym bezstronny charakter państwa nie jest podważany
- trwałość państwa i instytucji z uwagi na niezmienność konstytucji
- wolność i pluralizm mediów
- integralność i brak korupcji
- przejrzystość i rozliczalność
- tytuł V Karty praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta”).

8.2. Wskaźniki w zakresie praworządności:

- legalizm
- pewność prawa
- zapobieganie nadużywaniu władzy
- równość wobec prawa i niedyskryminacja
- dostęp do wymiaru sprawiedliwości: niezależność i bezstronność, rzetelny proces sądowy, sprawiedliwość konstytucyjna (w stosownych przypadkach)
- szczególne wyzwania stojące przed praworządnością: korupcja, konflikt interesów, zbieranie danych osobowych i nadzór
- tytuł V Karty.

8.3. Prawa podstawowe:

- tytuły I–IV Karty.

Artykuł 9

Ocena stanu demokracji, praworządności i praw podstawowych w państwach członkowskich, jak również opracowywanie projektów zaleceń dla poszczególnych krajów, są dokonywane przez duży i reprezentatywny panel niezależnych ekspertów („panel ekspertów ds. demokracji, praworządności i praw podstawowych”), na podstawie ilościowego i jakościowego przeglądu dostępnych danych i informacji.

9.1. Skład panelu ekspertów ds. demokracji, praworządności i praw podstawowych jest następujący:

- po jednym niezależnym ekspercie wyznaczonym przez każde państwo członkowskie;
- dziesięciu ekspertów akademickich wyznaczonych przez Zrzeszenie Europejskich

- Akademii Nauk (ALLEA);
- dziesięciu ekspertów wyznaczonych przez europejską sieć krajowych instytucji praw człowieka (ENNHRI);
 - dwóch ekspertów wyznaczonych przez Komisję Wenecką oraz Komisarza Praw Człowieka Rady Europy;
 - dziesięciu byłych sędziów wyznaczonych przez CEPEJ;
 - dwóch ekspertów wyznaczonych przez Organizację Narodów Zjednoczonych (ONZ) oraz Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).
- 9.2. Panelowi ekspertów ds. demokracji, praworządności i praw podstawowych przewodniczy przewodniczący Komitetu Naukowego FRA.
- 9.3. W celu ułatwienia przygotowywania projektu tabeli wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych oraz projektu zaleceń dla poszczególnych krajów Komisja zapewnia panelowi ekspertów ds. demokracji, praworządności i praw podstawowych sekretariat, umożliwiający skuteczne funkcjonowanie panelu, w szczególności poprzez gromadzenie danych i źródeł informacji, które należy poddać przeglądowi i ocenie, a także poprzez udzielanie wsparcia administracyjnego w procesie sporządzania wspomnianych projektów.

Artykuł 10

Każdy z panelistów przyznaje każdemu z państw członkowskich ocenę w przypadku każdego ze wskaźników: satysfakcjonującą (zielony), ryzykowną (żółty), naruszenie (czerwony). Ostateczny wynik jest średnią ocen przyznanych przez panel ekspertów ds. demokracji, praworządności i praw podstawowych. Taki proces przyznawania ocen jest prowadzony przez każdego z panelistów w sposób anonimowy i niezależny, aby zagwarantować niezależność panelu ekspertów ds. demokracji, praworządności i praw podstawowych oraz obiektywizm tabeli wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych. Członkowie panelu ekspertów ds. demokracji, praworządności i praw podstawowych mogą jednak konsultować się ze sobą w celu omówienia metod i uzgodnienia standardów.

- 10.1. Wskaźniki są corocznie poddawane przeglądowi i, w stosownych przypadkach, dalej opracowywane, uszczegóławiane, wzbogacane i zmieniane w drodze porozumienia między Komisją, Radą i Parlamentem Europejskim, po konsultacjach z parlamentami narodowymi, ekspertami i społeczeństwem obywatelskim.

Artykuł 11

Tabelę wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych przyjmuje się w następujący sposób:

- projekt tabeli wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych, w tym projekty zaleceń dla poszczególnych krajów, są opracowywane corocznie przez panel ekspertów ds. demokracji, praworządności i praw podstawowych;
- panel ekspertów ds. demokracji, praworządności i praw podstawowych dokonuje oceny dostępnych danych i informacji oraz przyznaje ocenę zieloną, żółtą lub czerwoną każdemu z wskaźników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych

- dla każdego z państw członkowskich lub instytucji Unii poddawanych kontroli;
- projekt tabeli wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych oraz projekty zaleceń dla poszczególnych krajów są podawane do wiadomości publicznej;
 - Komisja formalnie przyjmuje tabelę wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych oraz sprawozdania dotyczące poszczególnych krajów, w tym zalecenia, i przekazuje je państwom członkowskim, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie jako podstawę semestru w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych.

SEKCJA II: Semestr w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych

Artykuł 12

Przyjęcie przez Komisję tabeli wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych rozpoczyna semestr w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych, którego celem jest zajęcie się rezultatami tabeli wyników i zaleceniami zawartymi w sprawozdaniach dotyczących poszczególnych krajów, poprzez przeprowadzenie następujących czynności:

- Parlament Europejski organizuje międzyparlamentarną debatę na podstawie tabeli wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych oraz przyjmuje rezolucję;
 - Rada przeprowadza coroczną debatę, wykorzystując swój dialog poświęcony praworządności, na podstawie tabeli wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych oraz przyjmuje konkluzje Rady, wzywając parlamenty narodowe do podjęcia działań w następstwie tabeli wyników, w formie wniosków lub reform;
 - na podstawie tabeli wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych, zaleceń Parlamentu Europejskiego i konkluzji Rady Komisja może podjąć decyzję o uruchomieniu postępowania w sprawie systemowego uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, na mocy art. 2 TUE i art. 258 TFUE, obejmującego kilka postępowań w sprawie uchybienia;
 - na podstawie tabeli wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych, zaleceń Parlamentu Europejskiego i konkluzji Rady Komisja może podjąć decyzję o przedstawieniu wniosku w sprawie oceny wprowadzania w życie przez państwa członkowskie polityk Unii w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości zgodnie z art. 70 TFUE.
- 12.1. Na podstawie tabeli wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych – jeżeli państwo członkowskie otrzymało zielone oceny w przypadku wszystkich wskaźników, dalsze działania nie są potrzebne.
- 12.2. Na podstawie tabeli wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych – jeżeli państwo członkowskie otrzymało jedną lub więcej żółtych ocen, Komisja rozpoczyna dialog z danym państwem członkowskim, wychodząc od ram dotyczących praworządności, z uwzględnieniem sprawozdania dotyczącego danego kraju.
- 12.2.1. Jeżeli państwo członkowskie otrzymało żółtą ocenę w przypadku jednej trzeciej

wskaźników, uznaje się, że istnieje wyraźne ryzyko poważnego naruszenia wartości, o których mowa w art. 2 TUE, oraz że istnieją wystarczające podstawy dla zastosowania art. 7 ust. 1 TUE. Komisja, Rada i Parlament Europejski oddzielnie omawiają tę kwestię i podejmują uzasadnioną decyzję, która jest podawana do wiadomości publicznej.

12.3. Na podstawie tabeli wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych – jeżeli państwo członkowskie otrzymało jedną lub więcej czerwonych ocen, Komisja rozpocznie dialog z tym państwem członkowskim, z uwzględnieniem sprawozdania dotyczącego danego kraju.

12.3.1. Jeżeli państwo członkowskie dostało czerwone oceny w przypadku ponad jednej czwartej wskaźników lub ma czerwone oceny w przypadku jednego lub kilku wskaźników przez okres co najmniej dwóch lat, lub jeśli mimo podjęcia z Komisją dialogu lub procedury przewidzianej w art. 7 ust. 1 liczba czerwonych ocen wzrasta, uznaje się, że istnieje poważne i trwałe naruszenie wartości, o których mowa w art. 2 TUE, oraz że istnieją wystarczające podstawy dla zastosowania art. 7 ust. 2 TUE. Komisja, Rada i Parlament Europejski oddzielnie omawiają tę kwestię i podejmują uzasadnioną decyzję, która jest podawana do wiadomości publicznej.

Artykuł 13

Tabela wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych wygasa pięć lat po jej wejściu w życie, chyba że sygnatariusze postanawiają przedłużyć jej ważność na ustalony przez siebie okres.

SEKCJA III: Cykl polityki w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych w instytucjach Unii

Artykuł 14

W przypadku wszystkich wniosków ustawodawczych proponowanych przez Komisję przeprowadza się, zgodnie z art. 20 porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa, systematyczne oceny skutków dotyczące praw podstawowych;

14.1 Niezależny panel ekspertów, który ma zostać powołany przez Komisję, Radę i Parlament Europejski, ocenia zgodność wniosków ustawodawczych z zasadami demokracji, praworządności i prawami podstawowymi po zakończeniu negocjacji międzyinstytucjonalnych i przed formalnym przyjęciem aktów zgodnie z art. 12 porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa. Panel doradza Komisji podczas negocjacji międzyinstytucjonalnych.

Artykuł 15

Powołuje się międzyinstytucjonalną grupę roboczą ds. oceny skutków („grupa robocza”) w celu poprawy współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie ocen skutków oraz w celu ustanowienia kultury przestrzegania praw podstawowych i zasad praworządności. Panel zasięga opinii ekspertów krajowych na wczesnym etapie, tak aby skuteczniej przewidywać wyzwania związane z wdrażaniem w państwach członkowskich, a także pomóc pogodzić odmienne wykładnie i różne rozumienie przez

poszczególne instytucje Unii w kwestii wpływu praw podstawowych i praworządności na akty prawne Unii. By zapewnić zgodność z zasadami demokracji, praworządności i prawami podstawowymi oraz upowszechnić je, grupa robocza wykorzystuje „Wytyczne w sprawie metodologicznych działań podejmowanych w celu sprawdzenia zgodności z prawami podstawowymi w organach przygotowawczych Rady”, 5377/15, narzędzie #24 z zestawu narzędzi na rzecz lepszych uregulowań prawnych i art. 38 Regulaminu Parlamentu Europejskiego.

Artykuł 16

Roczne sprawozdania Komisji, Rady i Parlamentu Europejskiego dotyczące egzekwowania i przestrzegania praworządności i praw podstawowych przez instytucje Unii są ujmowane w rocznym cyklu polityki w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych tabeli wyników:

- roczne sprawozdanie dotyczące stosowania Karty praw podstawowych;
- roczne sprawozdanie dotyczące stosowania prawa UE;
- roczne sprawozdanie dotyczące stosowania rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady¹.

Artykuł 17

Niniejsza umowa wchodzi w życie

Sporządzono w...

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodniczący

W imieniu Rady Unii Europejskiej

Przewodniczący

W imieniu Komisji Europejskiej

Przewodniczący

¹ Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji (Dz.U. L 145 z 31.5.2001, s. 43).

UZASADNIENIE

Europa ma długą tradycję w obszarze demokracji, praworządności i praw obywatelskich. Począwszy od demokracji ateńskiej, prawa rzymskiego, Wielkiej Karty Swobód z 1215 r., *Déclaration des Droits de l'Homme et du Citoyen* z 1789 r., europejskiej konwencji praw człowieka, aż po Kartę praw podstawowych.

Ponadto Unia Europejska zapisała demokrację, praworządność i prawa podstawowe w swoich głównych zasadach i celach wskazanych w pierwszych artykułach traktatów i w kryteriach członkostwa w UE. Próby zawarcia w traktatach odniesienia do judeochrześcijańskich korzeni Europy nie powiodły się, ale potwierdzają, że Unia Europejska jest postrzegana jako wspólnota wartości. W swoich politykach zewnętrznych UE podkreśla znaczenie praw człowieka i demokratycznych rządów, a od imigrantów w Europie oczekuje się poszanowania naszych wspólnych wartości i ich przyjęcia.

Unia Europejska dysponuje szerokim wachlarzem instrumentów służących egzekwowaniu przepisów i traktatów w odniesieniu do istotnych kwestii. Komisja Europejska może nakazać państwom członkowskim dostosowanie ich budżetów, systemów publicznej opieki zdrowotnej lub interpretacji prawa podatkowego, by zapewnić ich zgodność z prawem UE. W takich przypadkach państwa członkowskie nie kwestionują swojego zobowiązania do przestrzegania prawa UE zgodnie z traktatami UE. Nie dzieje się tak, jeżeli chodzi o wykonanie obowiązków traktatowych dotyczących demokracji, praworządności i praw podstawowych. Podejmowane przez Komisję Europejską, strażniczkę traktatów, próby przypomnienia państwu członkowskiemu o jego zobowiązaniach spotykają się z niechęcią, czy wręcz odmową uznania wspólnie uzgodnionych zasad i uprawnień UE do ich egzekwowania. Jak dotychczas interwencje Komisji były skromne i arbitralne. Ponadto same instytucje UE nie zawsze przestrzegają podstawowych zasad demokracji, praworządności i praw podstawowych.

Mimo że UE dysponuje kilkoma instrumentami, które mają zagwarantować przestrzeganie zasad demokracji, praworządności i praw podstawowych, nadal istnieją znaczne luki, a w praktyce takie instrumenty często mają ograniczone zakres zastosowania, są nieodpowiednie i nieskuteczne, lub prawdopodobnie nie zostaną wykorzystane. W niektórych przypadkach ich niejednolite stosowanie postrzegane jest przez wielu jako umotywowane politycznie, arbitralne i niesprawiedliwe wobec niektórych krajów. Nie istnieje żaden zintegrowany mechanizm systematycznego, bezstronnego i kompletnego monitorowania wszystkich państw członkowskich i unijnych instytucji.

Dlatego należy bezwzględnie przyjąć ramy umożliwiające UE zajmowanie się nie tylko naruszeniami konkretnych przepisów UE, ale także (ryzykiem) poważnych zagrożeń dla demokracji, praworządności i praw podstawowych. Wartościom europejskim nadano największe znaczenie w traktatach, nadszedł czas, by nadać je im również w praktyce.

Niezdolność UE do przestrzegania jej własnych zasad, a także wrażenie, że nie istnieją wspólne europejskie wartości, również osłabiają wzajemne zaufanie i wiarygodne, stabilne ramy prawne, niezbędne dla dobrego funkcjonowania UE we wszystkich obszarach polityki. Zgodnie z postanowieniami traktatu, w szczególności art. 2, art. 3 ust. 1 i art. 7 TUE, Unia Europejska ma obowiązek ochrony swoich konstytucyjnych i podstawowych wartości, podzielanych przez wszystkie państwa członkowskie.

W oparciu o dokumenty robocze przedstawione i omówione przez Komisję oraz przy uwzględnieniu różnych informacji przekazanych przez podmioty zewnętrzne, jak również

dwóch ekspertyz zleconych przez Dyрекję Generalną ds. Analiz Parlamentarnych, sprawozdawca zaleca przyjęcie Paktu UE na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych w formie porozumienia międzyinstytucjonalnego.

Proponowane porozumienie międzyinstytucjonalne ma określać uzgodnienia ułatwiające współpracę instytucji UE i jej państw członkowskich w ramach art. 7 TUE, integrujące, dostosowujące i uzupełniające istniejące mechanizmy. Ponadto zapewni ono zintegrowany mechanizm przeglądu, mający zastosowanie do wszystkich państw członkowskich, a także do trzech głównych instytucji UE. Schemat umieszczony na końcu uzasadnienia szczegółowo pokazuje procedury i zakresy odpowiedzialności dotyczące stosowania Paktu UE na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych, w oparciu o następujące trzy elementy: tabelę wyników w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych, semestr dotyczący tych dziedzin oraz cykl polityki w tych obszarach w instytucjach UE.

Sprawozdawca zaleca, by zamiast tworzenia nowych procedur proponowane porozumienie międzyinstytucjonalne głównie rozwijało i integrowało istniejące instrumenty, w szczególności komisyjne ramy dotyczące praworządności i dialog Rady poświęcony praworządności, uzupełniając je o mechanizm sprawozdawczy (tabela wyników), powiadomienia i sankcje (postępowania w sprawie uchybienia lub w ostateczności zastosowanie art. 7). Takie nowe jednolite ramy, które mają zostać wdrożone, powinny być obiektywne, oparte na podstawach naukowych, stosowane w sposób równy i sprawiedliwy do wszystkich państw członkowskich i powinny obejmować zarówno element prewencyjny, jak i naprawczy.

Oprócz proponowanego porozumienia międzyinstytucjonalnego, sprawozdawca zaleca ponadto różne dodatkowe nielegislacyjne środki, które miałyby zostać przyjęte w celu zapewnienia kompleksowego podejścia do przestrzegania wartości, na których opiera się UE, w szczególności w odniesieniu do dostępu do wymiaru sprawiedliwości na szczeblu europejskim.

PAKT UNII EUROPEJSKIEJ NA RZECZ DEMOKRACJI, PRAWORZĄDNOŚCI I PRAW PODSTAWOWYCH

